

Utorak, 13. novembar 2007

Svedok Ahmet Ukaj

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.20

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilaštvo protiv Ramusha Haradinaja i ostalih

SUDIJA ORIE: Zahvaljujem gospodinu sekretaru. Gospodine Re, jeste li spremni da pozovete svog sledećeg svedoka, svedoka broj 30, putem video veze.

TUŽILAC RE: Informacija koju smo primili jeste da se svedok broj 30 nije pojavio na mestu odakle se organizuje svedočenje putem video veze. U smislu procedure zamolićemo Pretresno veće da se posluži video vezom kako bi se utvrdilo činjenično stanje i nakon toga ćemo videti kako ćemo ići dalje.

SUDIJA ORIE: U redu. Dakle, čućemo šta imate kasnije. Dajte da sada proverimo da li funkcioniše video veza. Ja na svom ekranu vidim predstavnika Sekretarijata koji, očigledno, nije ni u jednoj od naših sudnica.

(videolink)

SUDIJA ORIE: Gospodine Monkhouse, da li me čujete i vidite?

predstavnik Sekretarijata: Da, čujem vas i vidim, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Monkhouse izvolite sedite. Mogu li da vas pitam, jeste li u prostoriji u kojoj se trenutno nalazite sami?

predstavnik Sekretarijata: Jesam, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dobio sam informaciju da bi viši regionalni upravnik koji radi na ovoj lokaciji, odakle se organizuje ovo svedočenje video vezom, mogao da nas obavesti o tome šta je sve preduzeto da bi svedok 30 došao na mesto sa kojeg bi trebalo da svedoči. Je li to tačno? I, ako jeste, možete li ga, molim vas, zamoliti da uđe u ovu prostoriju.

predstavnik Sekretarijata: Da, časni Sude, on je ovde i čeka, ja ću ga odmah pozvati.

SUDIJA ORIE: Hvala. Dobar dan. Gospodine Monkhouse, dobio sam informaciju da je osoba kraj vas gospodin Theodore Tax. Pre nego što mu se obratim želeo bih da pređemo na privatnu sednicu.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Tax, možete li, ... izvolite gospodine Monkhouse.

predstavnik Sekretarijata: Oprostite što sam vas prekinuo, ali nemamo više zvuk iz Haga.

SUDIJA ORIE: Ne znam da li možete čitati sa usana, ali sačekaćemo dok se ponovo uspostavi audio veza. Na našim ekranima vidim da je oznaka za mikrofonski prekrtana. Da li nas sada čujete? Gospodine Monkhouse, da li nas sada čujete?

predstavnik Sekretarijata: Ne.

(tehnički problemi)

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Gospodine Monkhouse, da li nas sada čujete? Još uvek ne.

predstavnik Sekretarijata: Časni Sude, nažalost, još uvek ne dobijamo nikakav zvuk iz Haga.

SUDIJA ORIE: Dakle, onda smo u rukama tehničke službe. Još uvek ništa. Predlažem da sačekamo još dva minuta i ako se veza ne uspostavi, onda ćemo prekinuti sa radom čekajući da dobijemo poruku da sve ponovo funkcioniše. Ono što bismo još mogli da učinimo jeste da rešimo nekoliko proceduralnih pitanja, dok čekamo. Predlažemo stranama u postupku da nastavimo sa nekoliko proceduralnih pitanja i čim se ponovo uspostavi video veza, onda molimo da se o tome obavesti Pretno veće kako bismo odmah mogli preći na video vezu. Pretno veće bi, kao prvo, htelo da kaže nešto o obrazloženju u vezi sa odlukom po zahtevu Tužilaštva za zaštitne mere za svedoka 28. Dakle, ovo je obrazloženje za odluku Pretnog veća kojom se jamče zaštitne mere izmene lika i glasa, kao i pseudonim, za svedoka 28. Čujem u slušalicama zvuk telefona.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Da, moramo da izmenimo priključke. Dakle, ponoviću. Pretno veće bi sada htelo da iznese obrazloženje za odluku kojom su zajamčene zaštitne mere izmene lika i glasa, kao i pseudonim za svedoka 28. Dana 1. novembra 2007. Tužilaštvo je zatražilo gore pomenute zaštitne mere za svedoka 28. U prilog svom zahtevu Tužilaštvo se pozvalo na jedan prethodni podnesak svedoka, u kojem je svedokinja zatražila da se ukine subpoena ili, alternativno, da svedoči na privatnoj sednici. U podnesku se navodi da je nevladina organizacija, za koju svedokinja radi, primila pretnje, uključujući, citiram: „ružna pisma“. Završen citat. Kao i preteći telefonski poziv, nakon što je nevladina organizacija objavila jedan članak u februaru 2007. o nekim vrlo dobro poznatim javnim ličnostima na Kosovu. U vezi sa tim jedan e-mail, sa fotografijama osoblja na Kosovu te nevladine organizacije, je poslat u avgustu 2007. velikom broju osoba i u tom e-mailu se osoblje naziva „izdajicama“ i

„špijunima“. Dok su gospodin Haradinaj i gospodin Brahimaj zadržali neutralni stav, gospodin Balaj se protivi odobrenju traženim zaštitnim merama, jer ne vidi osnov za dodelu zaštitnih mera. Pretresno veće prihvata da ovo nije potpuno jasna situacija za odobrenje zaštitnih mera. Međutim, Pretresno veće smatra da je ovo jedna specifična situacija u kojoj se nalazi svedokinja. Pretresno veće je iznelo standarde za odobrenje zaštitnih mera u različitim odlukama i stoga to nije potrebno ponavljati. Budući da je Odsek svedokinjine nevladine organizacija na Kosovu primio pretnje e-mailom i redovnom poštom, kao i telefonom, koje su slične, i te pretnje su stigle nakon što je objavljen članak o pitanjima koja su slična onima o kojima će svedokinja svedočiti, Pretresno veće smatra da bi iskaz svedokinje mogao antagonizovati osobe na Kosovu. Strane su se složile da je na Kosovu bezbednosna situacija nestabilna i to je posebno loša situacija za svedoke koji se pojavljuju pred ovim Sudom. Iako svedokinja nema nikakvu imovinu tamo, ona radi za jednu nevladinu organizaciju koja deluje u jednom uredu na Kosovu. To je u dovoljnoj meri slično situaciji svedoka koji ima imovinu na tom području i u kojem slučaju se primenjuju rečeni standardi, tako da, analogno tome, te iste standarde treba primeniti budući da nevladina organizacija takođe raspolaže imovinom, a u osetljivoj situaciji se nalazi i lokalno osoblje. Osim toga svedokinja bi zbog svog delovanja u toj nevladinoj organizaciji mogla, da bude u situaciji da putuje na Kosovo. Iako, niti svedokinja, niti njena porodica nisu primili nikakve pretnje, osoblje koje radi u nevladinoj organizaciji na Kosovu i lokalno osoblje, primili su pretnje o kojima se govori. Mali ured na terenu nevladine organizacije na Kosovu i njegovo osoblje u uskoj su vezi sa svedokinjom i zbog toga je zadovoljen prvi deo testa za zaštitne mere, budući da se pretnje upućene ovom odeljenju nevladine organizacije u kojoj radi svedokinja, mogu interpretirati kao pretnje upućene pripadnicima te nevladine organizacije. I, zbog toga, Pretresno veće smatra da su zadovoljeni uslovi za dodelu zaštitnih mera. Ovim je završeno naše obrazloženje ove odluke. Molim sekretara da mi potvrdi da li je uspostavljena video veza?

SEKRETAR: Jeste, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda možemo da nastavimo. Ponovo vas pozdravljam, gospodine Tax. Već ste se predstavili. Hteo bih samo da proverim jeste li nas čuli kad smo bili na privatnoj sednici, kada smo razgovarali o pojedinostima u vezi sa svedokom broj 30?

GOSPODIN TAX: Da, časni Sude, to smo čuli i nakon toga smo izgubili vezu.

SUDIJA ORIE: U redu. Moje prvo pitanje biće sledeće: Jesu li kanadske vlasti primile zahtev da se svedoku broj 30 uputi *subpoena*?

GOSPODIN TAX: Da, kanadske vlasti su primile zahtev da se izruči *subpoena* svedoku broj 30, a taj zahtev nosi datum od 29. avgusta 2007.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, želeli ste nešto da kažete?

TUŽILAC RE: Da li smo na otvorenoj sednici?

SUDIJA ORIE: Da, jesmo.

TUŽILAC RE: Da li ćete tražiti redigovanje onoga što je maločas rečeno u vezi sa zemljom?

SUDIJA ORIE: Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Gospodine Tax, moje naredno pitanje je glasilo, da li je ovaj obavezujući sudski poziv sastavljen? I drugo pitanje, da li je on uručen tom svedoku? Ja bih vas molio da ne iznosite bilo kakve pojedinosti o svedoku broj 30, pošto je reč o zaštićenom svedoku.

GOSPODIN TAX: Da, časni Sude. Pošto ova zemlja primi zvanični zahtev, postoji određena procedura. Naravno, prema našem krivičnom zakonu, postoji Uzajamna pravna pomoć i to je postupak koji mi pratimo u sudskim pitanjima. Prema Krivičnom zakonu Kanade, neophodno je da Ministarstvo pravde najpre odobri zahtev one države ili one organizacije koja je uputila zahtev u vezi sa video vezom, i prema ovom zakonu, neophodno je da se uputi jedan zahtev *ex parte* Višem sudu u ovoj zemlji. Pre nego što se uputi zahtev sudiji, neophodno je da postoje dva prethodna uslova. Prvo, da svedok boravi u jurisdikciji tog suda i, drugo, da postoje razumne osnove za uverenje da je počinjeno krivično delo i da bi iskaz ili izjava date osobe bila relevantna za istragu koja se sprovodi, ili u ovom slučaju za krivično gonjenje. Imajući na umu ove kriterijume, 30. oktobra Ministarstvo pravde je odobrilo zahtev da se ide dalje, a 7. novembra ja sam uputio zahtev sudiji Višeg suda u skladu sa odgovarajućim stavovima, 21.1 i 22.2, kada je reč o pravnoj pomoći u krivičnim pitanjima, a u skladu sa krivičnim zakonom...

SUDIJA ORIE: Ja bih vas zamolio da malo usporite, zbog toga što simultani prevodioci imaju poteškoća da prate vaš govor onoliko brzo koliko vi govorite. Ja ću vam dati znak kada prevod na francuski bude završen.

GOSPODIN TAX: Hvala vam časni Sude. Meni je poznato da se, sve što kažem simultano prevodi. Pokušaću da govorim nešto prikladnijim i primerenijim ritmom. Kao što sam maločas pomenuo, ova stvar je potom upućena sudiji Višeg suda u onoj provinciji u kojoj svedok 30 ima stalno boravište. Ovaj zahtev je iznet pred sudijom 7. novembra 2007. godine. Kao što sam već ranije pomenuo, glavni državni tužilac Kanade, koji je, u skladu sa zvaničnim zahtevom Tužilaštva, je podneo jedan veoma opširan dokument i ovaj dokument se sastoji od četiri dela. Kako biste imali neki uvid u to šta se ovde nalazi, reći ću vam sledeće. U prvom delu se nalaze materijali kojima se potkrepljuje ovaj zahtev, i to je jedan opšti pregled ovog pravnog pitanja, pošto je ova vrsta zahteva u Kanadi veoma retka. U drugom delu, bilo je reči o krivičnim delima koja su počinjena i o mogućnosti da svedok 30 obezbedi jedan relevantan iskaz. Treći deo se odnosio, dozvolite mi samo da za časak pogledam ovaj dokument. Dakle, treći deo se odnosi sa potrebu da se svedok obaveže da dâ iskaz, a četvrti i poslednji deo se odnosio na bezbednosna pitanja, a takođe i da bi ovo pitanje, u skladu sa kanadskim zakonom moglo da bude ono što mi zovemo pod pečatom tako da ne bude dostupno širokoj javnosti u samoj Kanadi. Mi smo uložili zahtev da se tako postupa. Nadležni sudski organi su ga odobrili i 7. novembra izdat je nalog, kako bi se svedok 30 obavezao da danas dođe i dâ svoj iskaz. Osim toga, nadležni sudski organi su se uverili da u

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

samom materijalu, uz dokument se postavljaju pitanja od značaja, i osim toga da će broj ljudi koji će danas biti prisutni sudnici biti veoma ograničen i da će biti uspostavljene odgovarajuće bezbednosne mere za današnje svedočenje i to su ona pitanja kojima su se ovdašnji sudski organi bavili. Naravno, osim toga postoji i obavezujući sudski nalog da se dođe danas, na ovo mesto i da svedok sada, u ovo vreme, dâ iskaz. Osim toga, kao što sam već pomenuo, poslednje pitanje jeste bilo nalog da se ceo iskaz drži pod pečatom. Kada je reč o dokumentaciji, naročito nalogu koji su izdali nadležni sudski organi i kada je reč o obavezujućem sudskom pozivu za svedoka, dakle, sva ova dokumentacija je uručena u četvrtak 8. novembra 2007. uveče.

SUDIJA ORIE: Moje sledeće pitanje glasi ovako: Kada kažete da je to uručeno svedoku broj 30, da li to znači da je on to lično dobio?

GOSPODIN TAX: Da. Lice koje je uručilo ovaj dokument, kao potkrepljujući materijal, uz podnesak glavnog tužioca i naloge, je bilo poznato svedoku 30. Svedok 30 ga je već poznao neko vreme i to lice je lično uručilo svu dokumentaciju svedoku.

SUDIJA ORIE: Imate li neke dodatne informacije kako je svedok 30 reagovao kada mu je uručen obavezujući sudski poziv? I možda bih mogao da vas zamolim sledeće: Ukoliko bi bilo koji podatak, koji biste želeli da prenesete ovom Pretresnom veću, mogao na bilo koji način da doprinese identifikaciji svedoka 30, ili ukoliko bi on mogao da sadrži bilo koje podatke koji bi omogućili njegovu identifikaciju, zamolite nas da pređemo na privatnu sednicu.

GOSPODIN TAX: Hvala, časni Sude. Ja verujem da sam u mogućnosti da odgovoram na pitanja, a da ne bude pri tom neophodno da pređemo na privatnu sednicu. Koliko sam ja shvatio, a možda bih zapravo za trenutak trebalo da napravim jednu digresiju, kada smo pripremili materijal, u ona četiri dela, kako sam to već objasnio Pretresnom veću, treba napomenuti da postoji određena istorija kad je reč o svedoku i o onom pojedincu koji je meni pomogao i zakleo se da su podaci u dokumentu istiniti. Oni su, zapravo, razvili svojevrсни odnos, videli su se u više navrata. Dakle, kada je reč o zahtevu da se svedok obaveže da dâ iskaz, tokom čitavog ovog postupka je svedok davao različite izjave, „neću doći ili doći ću, ali ništa neću da kažem, doći ću sa vama, neću doći sa vama“. Sve vreme bili smo svedoci takvih oklevanja i onog dana kada je pristigao nalog, nadležni sudski organi su obavešteni, kao što to piše u materijalu, da je tokom nekoliko dana uoči zahteva, dan ili dva ranije, svedok rekao da će oni prisustvovati ovom zasedanju danas, ali da po svojoj prilici neće reći bog zna šta i odgovarati na pitanja. To je ono što je nama rečeno i to smo i mi preneli nadležnim sudskim organima 7. novembra. Međutim, naravno, kao što sam već napomenuo, sudski organi jesu izdali nalog.

SUDIJA ORIE: Da li bih mogao da vas prekinem, samo na trenutak, uz vaše dopuštenje? Vi ste rekli „rekao da će oni prisustvovati“, nisam baš siguran da mi je to jasno.

GOSPODIN TAX: Da, upotrebio sam tu zamenicu, jer pokušavam da ne otkrijem pol svedoka.

SUDIJA ORIE: U tom slučaju hteli ste da kažete da su on ili ona su rekli da će prisustvovati?

GOSPODIN TAX: Tako je. Sad, koliko sam shvatio i s obzirom na obaveštenja koja sam primio, naredne večeri jeste uručen obavezujući sudski poziv. Tog dana je vođen veoma kratak razgovor, međutim, nakon uručivanja ovog poziva, mislim da je usledila izjava „neću doći na mesto gde će se održati konferencija putem video veze“. Od tada, u dva navrata, ako se ne varam, u petak 9. novembra, a onda juče, ponovo je ta osoba proverila sa svedokom 30 da li će on ili ona doći i odgovor koji je dobio, glasio je „ne“.

SUDIJA ORIE: Da. I, najzad, razlog zbog kojeg se ovde nalazimo, je da ste vi danas ustanovili da se svedok 30 nije pojavio na onom mestu za koje je dobio obavezujući sudski nalog da se pojavi.

GOSPODIN TAX: Stanje stvari je upravo tako, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu, hvala vam. A, sada bih vam postavio sledeće pitanje. Pretpostavljam da će sva dokumentacija u vezi sa ovim obavezujućim sudskim pozivom biti čuvana u vašim arhivama, ili u vašim dosijeima?

GOSPODIN TAX: Kako da ne. Dokumentacija se čuva u našim arhivama i, kao što sam već ranije pomenuo, dokumentacija se nalazi, takođe i u sudu, ali je pod pečatom.

SUDIJA ORIE: U redu. Sada vam neću postavljati dalja pitanja. Međutim, ukoliko u budućnosti ovom Sudu bude neophodno da dobije overene kopije ili, možda, i originale, pretpostavljam da će se dokumentacija očuvati u takvom stanju da može da se koristi i da može da bude na raspolaganju Sudu, ukoliko naravno vi odlučite da odobrite jedan takav naš zahtev.

GOSPODIN TAX: Upravo tako. Ja imam pred sobom jedan primerak svih dokumenata u originalu, u izvornoj verziji. Pretpostavljam da bi tokom vremena trebalo da utvrdimo da li će Sud, možda uputiti zahtev i kakav će, eventualno, biti naš odgovor, ali ono što ja mogu sada da potvrdim jeste da imam originalnu dokumentaciju.

SUDIJA ORIE: Da, ono što je za mene bilo najvažnije jeste da utvrdim da će se sačuvati sva neophodna dokumentacija i da će ona, dakle, fizički biti na raspolaganju ukoliko se u budućnosti uputi zahtev da se pošalju ovom Sudu ili originali ili kopije ove dokumentacije. Ja ne želim da spekuliram da li će takav zahtev ikada biti uložen, međutim, sada smo barem utvrdili da dokumentacija postoji i da će postojati ukoliko zatreba. Postoji li još nešto za šta vi smatrate da bi bilo relevantno da nam to skrenete pažnju u ovom trenutku?

GOSPODIN TAX: Pošto sam čuo obrazloženje maločas, koje se odnosilo na drugog svedoka, trebalo bi da pomenem. . .

SUDIJA ORIE: Pa, u stvari to je bila izjava za javnost. Ja nisam bio svestan da ste vi slušali i onaj period kada smo se bavili proceduralnim pitanjima, jednostavno kako bismo ispunili vreme, ali vi govorite o zaštitnim merama. Ne znam da li želite da se pozabavite tim pitanjem. Mi obično sačekamo da strane ulože zahtev, a pošto je već uložen zahtev za svedoka 30 i već su mu odobrene zaštitne mere, ukoliko želite nešto da dodate tome, a što smatrate da bi bilo relevantno, izvolite.

GOSPODIN TAX: Pa, ja bih samo napomenuo sledeće: Naravno, svedok 30 nije danas ovde sa nama. Međutim, u samoj dokumentaciji postojao je jedan zahtev svedoka 30. Naime, svedok je napisao pismo u kojem je želeo da bude siguran da sam ja i glavni kanadski tužilac upoznati sa zabrinutošću samog svedoka, ali lice koje im je pružilo pomoć u vezi sa dokumentom je meni dostavilo primerak ovog pisma i to pismo je sastavni deo dokumentacije koja je predočena Višem sudu u ovoj zemlji. Osim toga, mi smo, takođe, nadležne sudske organe obavestili da je svedok izrazio određenu zabrinutost u pogledu bezbednosti i da je takvu zabrinutost izrazio čak dan ili dva pre nego što je uloženi zahtev. Mi smo i u vezi sa tim obavestili nadležne sudske organe. Zbog toga su sudski organi smatrali da je neophodno da se svedok obaveže na to da dâ iskaz, a istovremeno da se obezbede odgovarajuće bezbednosne mere koje su važeće u ovoj zemlji.

SUDIJA ORIE: Gledam strane u postupku ovde u sudnici u Hagu i pitam se da li možda žele da postavite neko pitanje.

ADVOKAT EMMERSON: Postoji samo nešto što bih želeo da razjasnim sa ovim svedokom na privatnoj sednici.

SUDIJA ORIE: „Sa ovim svedokom“, pretpostavljam da ...

ADVOKAT EMMERSON: Mislim na gospodina Taxa.

SUDIJA ORIE: Vi ste rekli „ovaj svedok“, a onda ste pomenuli „gospodina Taxa“. Naravno, ja sam razmotrio pitanje da li gospodin Tax treba da nam dâ ove podatke koje je izneo, a da prethodno ne da svečanu izjavu. Ukoliko strane to žele. . .

ADVOKAT EMMERSON: Ne, ja sam zadovoljan i bez toga.

SUDIJA ORIE: Vi ste zadovoljni. Da li to važi i za ostale strane?

ADVOKAT GUY-SMITH: Koliko sam ja shvatio, podaci koje iznosi gospodin Tax su informativne prirode i stoga smatramo da svečana izjava nije neophodna.

SUDIJA ORIE: U tom slučaju. . .

ADVOKAT EMMERSON: Primetio sam da je gospodin Re ustao, možda želi da postavi isto pitanje gospodinu Taxu kao i ja.

TUŽILAC RE: Pitanje koje sam ja želeo da postavim gospodinu Taxu, posredstvom Pretresnog veća se odnosi na uručivanje obavezujućeg sudskog naloga. Gospodin Tax je maločas pomenio da je ovaj nalog uručen svedoku. Da li postoji neka vrsta potvrde? Ukoliko postoji takva potvrda, možete li da nam kažete, koje je prirode, da li je svedok sam to potpisao, onaj dokument, ili se tu nalaze informacije koje je sastavio neki nadležni službenik, ili je u pitanju nešto što je sastavljeno na osnovu razgovora sa svedokom?

GOSPODIN TAX: Ja moram da kažem da ja nisam video priznanicu o prijemu naloga. Lice koje je uručilo ovaj nalog je meni potvrdio da je nalog uručen. To je učinio e-mailom, uveče i ponovo onog dana kada je sâm obavezujući sudski poziv uručen. Ja sam u to vreme verovao

da će svedok 30 biti prisutan u sudnici i svedočiti putem video veze, pa zbog toga ja od te osobe koja mi je pomagala, nisam tražio da obezbedi priznanicu u prijemu. Naravno, sada su se okolnosti izmenile, pa će možda biti neophodno da obezbedimo tu priznanicu.

TUŽILAC RE: Samo bih nešto želeo da proverim. Prema zakonima koji su na snazi u Kanadi, da li osoba koja uručuje obavezujući sudski nalog, treba da sastavi određenu priznanicu kada uručuje taj nalog i da li osoba koja prima nalog, treba da potpiše neki dokument kojim bi potvrdila da je to primila ili se izrađuju oba dokumenta.

GOSPODIN TAX: Hvala vam za ovo pitanje. Zapravo, važi i jedno i drugo. Kada je reč o uručivanju ... koje ne uručuje neki pravnik u ovoj zemlji, onda se ne potpisuje priznanica, već sam advokat naznači da je dokument primljen. Međutim, kada se bavite svedocima ili nekim drugim ljudima koji učestvuju u sudskom postupku, koji možda treba da daju iskaz ili uručujete dokument nekome ko nema branioca, onda se zaista traži da se pripremi jedna priznanica o tome da je dokumentacija uručena i jedan primerak, odnosno verna kopija dokumenta, koji je uručen ide uz tu priznanicu. U ovom slučaju ja mislim da ta osoba nije tražila od svedoka da potpiše potvrdu o prijemu same dokumentacije, već da je jednostavno on pripremio tu priznanicu o uručivanju. . .

TUŽILAC RE: Postoji još jedno pitanje koj e bih želeo da pokrenem, ali bih to učinio na privatnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Onda prelazimo na privatnu sednicu a onda ćete vi gospodine Emmerson pokrenuti ono što ste želeli.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Zahvaljujem sekretaru, a ako nema daljnih pitanja u vezi sa ovim iskazom putem video veze svedoka 30, ja bih gospodine Tax želeo da vam zahvalim što ste došli da objasnite šta je sve preduzeto u vezi sa tim svedočenjem do danas i ovim bih zaključio ovu video vezu.

(kraj videolinka)

SUDIJA ORIE: Ja bih predložio da pre nego što pozovemo sledećeg svedoka napravimo jednu raniju pauzu i nakon pauze saslušamo iskaz svedoka, jer sasvim sigurno sa njim nećemo biti gotovi pre pauze. No, pre nego što to učinimo, želeo bih nešto reći o nekoliko proceduralnih pitanja koja imam na svom dnevnom redu. Jedno se odnosi na upute za Odbranu.

(Pretrեսno veće se savetuje)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Mi smo primili jedan podnesak koji se odnosi na uvrštavanje u spis izveštaja Human Rights Watch o kršenju humanitarnih prava na Kosovu. Mislim da, kao prvo, sudija Heopfel ima nekoliko pitanja s tim u vezi.

SUDIJA HOEPFEL: Zahvaljujem. U ovom podnesku koji je javan, nadam se da to dobro shvatam, želeli bismo dobiti neka pojašnjenja, kako bismo ga dobro shvatili. Molim vas, gospodine Re, možete li nam pomoći sa paragrafom 20.

TUŽILAC RE: Časni Sude, ja ga zapravo nemam pred sobom.

SUDIJA HOEPFEL: Da li biste ga mogli možda doneti nakon pauze?

SUDIJA ORIE: Pa, pozovite ga na ekran.

SUDIJA HOEPFEL: Da. To će biti od pomoći. Dakle, govorim o paragrafu 20, stranici 6, podneska Tužilaštva. Recite mi kada to bude na ekranu.

TUŽILAC RE: To je sada na ekranu.

SUDIJA HOEPFEL: Vi govorite o nekim žrtvama ubistva, za koje se navodi da su imenovane u četvrtoj izmenjenoj Optužnici i da se ta imena spominju u paragrafu 20. tog izveštaja, čije uvrštavanje u spis vi tražite. I tu se navodi celi niz imena. Hteo bih vas nešto pitati u vezi sa drugim, trećim, četvrtim i petim imenom. Prvo Milica i Miloš Radošević, a nakon toga Dara i Vukosava Vujošević. Molim vas, gde vi kažete da se one spominju u Optužnici u fusnoti 17. A meni se čini da ta cela fusnota nije potpuno u redu. Da prvo kažemo nešto o Milici i Milošu Radoševiću. Vi u izveštaju govorite o imenu Radošević. No, da li je to, možda, Radunović? Mislim da je tu došlo do neke zabune.

(Pretnesno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA HOEPFEL: Kako bih vam pokazao na šta se odnosi moja drugo pitanje, ja ću vam navesti sledeća imena. Reč je o Dari i Vukosavi Vujošević, koji nama na prvi pogled nisu poznati.

TUŽILAC RE: Njihova imena se navode u tačkama 7. i 8. Optužnice, Dara i Vukosava Vujošević. Postoji jedna izjava po Pravilu 92 bis, u kojima se navode i njihova devojačka imena, jer ova imena su imena stečena udajom. Bojim se da su imena u Optužnici imena stečena udajom, a zapravo je reč o istim ljudima.

SUDIJA HOEPFEL: A što se tiče imena Radošević, možete li nam pomoći sa tim u vezi? Možda vam je to donekle komplikovano, da to razjasnite u ovom trenutku.

TUŽILAC RE: Mogu li vam kasnije to reći? Ja ću to proveriti tokom pauze.

SUDIJA HOEPFEL: U redu. A što se tiče tri poslednja imena koja se ovde spominju, kao imena na stranici 83 i 84, mislim da je tu došlo do tipografske greške u izveštaju Human Rights Watch. Dakle, Gurim Bejta, Agron Berisa i Ivan Zarić.

TUŽILAC RE: To su, mislim, tačke 23 i 24. Izvinite to je greška. To su tačke 23 i 24.

SUDIJA HOEPFEL: Dobro, onda je to u redu. Tačke 11 i 12, kao i ... ne, tačke 19 i 20. To je lako pobrkati. Da li se tu zaista spominju imena o kojima se govori u izveštaju Human Rights Watch?

TUŽILAC RE: Da, Agron Beriša, Gurim Bejta i Ivan Zarić. To su tačke 23 i 24.

SUDIJA HOEPFEL: U redu. Dakle, shvatam, to je umesto 19 i 20, tačke 23 i 24.

TUŽILAC RE: Da, ja sam napisao 19 i 20, trebalo bi da stoji 23 i 24.

SUDIJA ORIE: A tačke 11 i 12, gde se spominje ime Miloš. Da li je to Miloš Radunović, a ne Radošević?

TUŽILAC RE: Da. Mislim da je to tačno, no, to moram proveriti.

SUDIJA HOEPFEL: A, u izveštaju Human Rights Watch stoji Radošević. Dakle, molim vas da to razjasnite. Hvala.

SUDIJA ORIE: U vezi sa istim zahtevom da se u spis uvrsti izveštaj Human Rights Watch Pretresno veće je konstatovalo da su mnoge od tih informacija u izveštaju nekonkretne i da ih nije jednostavno proveriti na osnovu izveštaja. Kada informacije jesu konkretne i relevantne, često raspoložemo boljim dokazima od dokaza kakav predstavlja sam izveštaj. Osim toga, Pretresno veće primećuje da neki delovi izveštaja iznose pravne zaključke, a na Pretresnom veću je da donosi takve zaključke, tako da nije potpuno jasno kako bi trebalo uzeti u obzir zaključke drugih kada Pretresno veće samo mora da donese vlastite zaključke. Naravno, Pretresno veće će pravne zaključke donositi na temelju utvrđenih činjenica. Što se Odbrane tiče, ako Odbrana bude na ovo odgovarala, Pretresno veće bi Odbranu želelo da zamoli da svakako ne zaboravi da govori o poglavlju 3, „Kršenjima međunarodnog prava na području Drenice/Dreničë“. To su stranice od 18 do 37. I, imamo još nekoliko pitanja.

ADVOKAT EMMERSON: U vezi sa ovim delom o kojem je sudija Hoepfel postavljao pitanja, reč je o paragrafu 20. Koliko smo mi shvatili i to ne samo na osnovu iskaza koji smo čuli u ovoj sudnici, nego i na osnovu drugih dokaza, izvor materijala u ovom izveštaju odnosi se na osobe sadržane u Optužnici i to u vezi sa izjavama koje su dala dva svedoka na Sudu. Dakle, drugim rečima, izveštaj Human Rights Watch zapravo, prenosi izjave ta dva svedoka, Marijane Anđelković i svedoka 28, koji su svoje izjave dali pred ovim Sudom.

SUDIJA ORIE: U redu, shvatam. Pretresno veće bi htelo da donese i jednu usmenu odluku, odnosno da obavesti strane u postupku o odluci koju je Pretresno veće već donelo, u vezi sa izbacivanjem iskaza svedoka 55 iz zapisnika. Obrazloženje ove odluke će biti u pisanom obliku. Imamo još jedno nerešeno pitanje. obraćam se vama gospodine Guy-Smith, a to je pitanje sažetaka iz izveštaja o ljudskim pravima. Vi ste tražili da se oni označe radi identifikacije. Imamo brojeve od 195 pa do 203, uključujući i taj broj. Potom ste najavili da postoje i drugi izveštaji za koje biste hteli da se označe radi identifikacije. I, kao što znate, Pretresno veće vas nije osobito ohrabralo da tako postupate i Pretresno veće je od vas tražilo da ponovo razmotrite tražite li vi zaista uvrštavanje u spis dokaznih predloga od D195 do 203

i da li tražite da se i drugi izveštaji o kršenju ljudskih prava takođe označe radi identifikacije, kako bi sve bilo potpuno jasno.

ADVOKAT GUY-SMITH: Možda grešim, ali mislim da već svi imaju brojeve radi identifikacije. U ovom trenutku razmatram konkretne dnevne izveštaje i pitanje hoću li predložiti alternativu tim dokumentima, jer prihvatam da u njima ima mnogo informacija i možda ću prihvatiti sugestiju Suda. Ja ću vam u vezi sa time dati svoj odgovor, nadam se najkasnije od sutra.

SUDIJA ORIE: U redu. Da li se to odnosi i na ove brojeve koje sam upravo pomenuo, kao i ove druge izveštaje koje želite da označite radi identifikacije.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, časni Sude.

TUŽILAC RE: Mogu li zamoliti za jedno tehničko objašnjenje u vezi sa ovom usmenom odlukom. Kada Pretresno veće kaže da se izbací iskaz iz spisa, da li to znači da Sud neće uzimati u obzir taj iskaz ili traži da se to zaista potpuno ukloni iz spisa. Jer, Pretresno veće može reći da je saslušalo neki iskaz, ali da ga neće razmatrati.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Odgovor na vaše tehničko pitanje daćemo vam nakon pauze. U redu. Sada ćemo pauzu do 16.10 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Pre nego što saslušamo svedočenje narednog svedoka, gospodine Re, vi ste bili pozvani da budete spremni da najavite danas da li imate ikakav prigovor na usvajanje dokumenata od D167 uključujući i D178?

TUŽILAC RE: To su ...

SUDIJA ORIE: Stijović.

TUŽILAC RE: Žao mi je, ja to nisam poneo sa sobom, u ovom trenutku, pa bih zamolio, ako je moguće, da vam odgovorim kada ovaj svedok završi.

SUDIJA ORIE: Molim vas da to učinite, a onda biste, isto tako, mogli da proverite da li je D174 unesen u sistem elektronske sudnice, jer smo imali nekih teškoća. To je jedna stvar. A drugo, gospodine Re, ja vam još uvek dugujem ono tehničko objašnjenje o svedoku 55. Rekao sam da će svedočenje biti isključeno iz zapisnika, ali mi to fizički nećemo učiniti. Ono što ćemo mi učiniti jeste da ćemo isključiti svedočenje svedoka 55, prema Pravilu 89D, a to znači da ostaje u zapisniku. Iz brojnih razloga, tj. ako Žalbeno veće ikada bude želelo da to pogleda, bez obzira da li je naša odluka bila tačna ili ne u tom smislu. Ali, to je tehnički deo naše odluke. Jeste li sada spremni da pozovete narednog svedoka.

TUŽILAC RE: Da, pozivam Ahmeta Ukaja.

SUDIJA ORIE: Da li ćete vi ispitivati ili gospodin Kearney, dugo ga nisam video u sudnici, pa nisam znao ko će ispitivati.

TUŽILAC RE: On je bio bolestan, a ja ću ispitivati ovog svedoka. On je na drugoj stolici.

SUDIJA ORIE: Dobro je čuti da se oporavio.

TUŽILAC KEARNEY: Hvala časni Sude i dobro je videti da su svi drugi dobro.

(Pretnesno veće i Sekretarijat se savetuju)

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Dobar dan gospodine Ukaj. Možete li me čuti na jeziku koji razumete.

SVEDOK UKAJ: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Ukaj, pre nego što svedočite na ovom Sudu, Pravilnik o postupku i dokazima, zahteva da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Tekst vam sada daje poslužitelj. Ja bih vas pozvao da sada date tu svečanu izjavu.

SVEDOK UKAJ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala gospodine Ukaj. Molim da sednete.

svedok: Ahmet Ukaj

SUDIJA ORIE: Prvo će vas ispitivati gospodin Re, koji predstavlja Tužilaštvo. Gospodine Re, izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RE

TUŽILAC RE – PITANJE: Dobar dan, gospodine Ukaj.

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se vi zovete Ahmet Ukaj i da li ste rođeni 16. jula 1968. godine?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: U Vranovcu/Vranoc?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jeste li zemljoradnik po zanimanju?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li još tamo živite?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada bih pokazao vašu izjavu, koja je pred vama, a nosi datum 11. novembra 2007. To je dokument 2166, po Pravilu 65 ter. Molim vas da pogledate taj dokument koji je na albanskom jeziku i recite, da li ste vi potpisali taj dokument?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je izjava koju ste potpisali 11. novembra, tj. u nedelju, da li je to istinita izjava?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ako bi vam se postavljala ista pitanja na Sudu danas, da li biste na ta pitanja dali iste odgovore kakav je i sadržaj te izjave?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE: Zamolio bih da se to uvrsti u spis. Nisam dobio nikakve prigovore vezano za bilo koji deo te izjave od strane Odbrane.

SUDIJA ORIE: Da sada pogledam Odbranu. Vidim da nema prigovora, ali se prvo dokumentu mora dodeliti broj.

sekretar: To će biti dokument P1226, označen za potrebe identifikacije.

SUDIJA ORIE: I uvrštava se u spis zato što nema prigovora. Molim da nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE: Imam kratak sažetak izjave.

SUDIJA ORIE: Mislim da je dobro da svedok razume. Gospodine Ukaj, zbog efikasnosti Pretresno veće je dobilo najveći deo vašeg svedočenja u obliku vaše pisane izjave. Ali, pošto oni izvan ove sudnice neće znati o čemu će vam se kasnije postavljati pitanja, pročitajte se sažetak. Taj sažetak nije iskaz i on ne predstavlja dokument, to je vaša pisana izjava.

TUŽILAC RE: Ovo je sažetak izjave Ahmeta Ukaja, po Pravilu 92 ter. Ahmet Ukaj je bio vojnik OVK tokom 1998. godine i služio je prvo u svom rodnom selu Vranovcu/Vranoc, a zatim u jedinici OVK koja je bila bazirana u Baranu/Baran. Jednog jutra, u avgustu 1998. godine, gospodin Ukaj je video Saniju Balaj kako ulazi u zgradu crvene škole u Baranu/Baran, pored vojnog štaba, sa grupom muškaraca. Otišla je oko 15 minuta kasnije sa grupom muškaraca kroz glavnu kapiju škole, u pravcu glavnog puta i onda nestala sa vidika. Kasnije tog dana, gospodin Ukaj se vratio u svoje selo Vranovac/Vranoc i čuo da su viđena dvojica muškaraca kako vode neku ženu u šumu blizu *Lugu i Isufit* i da su čuli pucnjeve. Gospodin Ukaj je otišao sa grupom muškaraca na to područje da ispita situaciju u šumi. Gospodin Ukaj je čuo kako neko kaže: „Stoj“, a nakon toga se čulo zapinjanje puške. Čovek po imenu Galani ili Galan je uperio *Kalašnjikov* i rekao: „Da, ja sam je ubio.“ Naredio je gospodinu Ukaju i njegovom bratu da tamo ostanu, a ostalima naredio da odu. Gospodin Ukaj je tada primetio još jednu osobu, Avni Krasniqija koji je bio blizu. Gospodin Krasniqi je

rekao da nije mogao da položi telo u grob. Galani je mahnuo oružjem i naredio gospodinu Ukaju da pomogne gospodinu Krasniqiju. Gospodin Ukaj je video plitki grob sa telom mlade žene u blizini tog groba, iste one žene koju je video tog jutra u Baranu/Baran. To je bila Sanije Balaj, sa ranom od vatrenog oružja u grudima. Gospodin Ukaj, koji je bio vrlo uplašen, pomogao je gospodinu Krasniqiju da položi telo u grob. Galani je tada rekao gospodinu Ukaju i njegovom bratu da odu sa mesta pa su se vratili u Vranovac/Vranoc. Ovim je završeno čitanje sažetka izjave gospodina Ukaja po Pravilu 92 ter.

TUŽILAC RE - PITANJE: Gospodine Ukaj, samo bih želeo da nam neke stvari razjasnite, kako bi Pretresno veće moglo da razume iskaz koji se nalazi u vašoj pismenoj izjavi, pa ću vam pokazati jednu kartu i tri fotografije. Kao prvo, želeo bih da pogledate tačku 9 svoje izjave, kada kažete da ste negde u 9, ili 9.30 ujutro, u avgustu 1993. godine: „Video sam jednu mladu ženu za koju sam kasnije saznao da je Sanije Balaj kako je dovedena u zgradu Crvene škole. “

TUŽILAC RE: Dok ovo čitam, zamolio bih da se na ekranima prikaže dokazni predmet P326, a konkretno, druga fotografija u nizu.

TUŽILAC RE - PITANJE: Vi kažete, „Bio sam 20 do 25 metara od te školske grade. Ona je bila sa grupom ljudi koje nisam prepoznao. Nazif Ramabaja je imao svoju kancelariju u toj školi, oko 50 do 100 metara dalje“. Dakle, ovde će se sada pojaviti fotografija. Recite nam onda, da li je to fotografija škole?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne. Ne Crvene škole.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je to fotografija ove druge škole, gde je Naziv Ramabaja imao svoju kancelariju?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: To je škola koja je u blizini.

TUŽILAC RE – PITANJE: Možete li nam reći, na ovoj fotografiji, da li vidite gde ste stajali kada je Sanije Balaj bila dovedena toga jutra?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RE – PITANJE: Želeo bih da opišete Pretresnom veću, šta ste videli kad su je doveli i kako je dovedena tamo?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ja sam video kako ulazi u školu, kao što bi svako drugi.

TUŽILAC RE – PITANJE: A gde su bili ti muškarci? Gde je bila ta grupi ljudi, koje vi niste prepoznali, kada je dovedena i šta je ta grupa ljudi radila?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Oni su hodali sa njom i zajedno sa njom su ušli u školu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći pasus, pasus 10. „Oko 15 minuta kasnije, video sam kako odlazi sa četiri ili pet ljudi“, a onda dve rečenice niže: „Saznao sam da se zove Sanije Balaj, samo 10, 12 dana kasnije, kada me je Fadil Nimoni pozvao u Prapacane/Papracane da dam izjavu o tome šta znam. “ Možete li reći Sudu, vrlo kratko, kakav je bio proces vezano za davanje izjave?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ja sam saznao da je to Sanije kada sam dao izjavu u Prapacanu/Papracane.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kakav je bio postupak davanje izjave? Šta ste radili, da li vam je neko postavljao pitanja, da li se to snimalo, kakav je postupak korišćen?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Tamo je bio pokojni Fadil Nimoni i još neko koga nisam poznavao.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jesu li vam postavljali pitanja?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: O čemu?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Pitali su me o onome šta sam naveo u izjavi i ja sam onda objasnio ono što su me pitali.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kada kažete „u izjavi“, da li su oni beležili kada su oni govorili ili ste vi nešto napisali? Da li su nešto oni otkucali na mašini ili je to bilo rukom pisano, ili je to bila samo usmena izjava?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ja nisam ništa napisao, oni su pisali.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jeste li išta potpisali?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jesu li od vas zatražili da to pročitate pre nego što ćete potpisati?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se sećate, jeste li dobili jedan primerak toga?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li znate šta su oni uradili sa tom izjavom?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Šta ste vi njima rekli da se dogodilo? Da li je to drugačije od onoga što ste rekli u svojoj izjavi za ovaj Sud?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jeste li svedočili na suđenju na Kosovu protiv Idriza Gashija, 17. maja ove godine i dali izjavu sličnu onoj koja se nalazi u vašoj pisanoj izjavi, na tom suđenju?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da. Od mene je zatraženo da tamo odem i otišao sam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada ću vas pitati o... Kada ste otišli u šumu i kada ste tamo videli ono telo, želim da vam pokažem dve fotografije, to je P925. A, moje je pitanje je, da li možete da identifikujete te dve lokacije gde se telo nalazilo i da li je to to područje? A, fotografije će se na ekranu pojaviti za čas. Prva fotografija nosi broj ERN U0413926, a to je čovek koji fotografije ... pored muljevitog potoka. Da li je to mesto gde je bilo sahranjeno telo Sanije Balaj?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: To bi moralo biti negde, otprilike na levoj strani, malo gore više.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gore vidite neko grmlje. Da li je to bilo negde kod onog grmlja, s leve strane, odnosno desno od čoveka koji snima fotografiju ili drži kameru?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: To je sa moje leve strane, približno.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da razjasnimo samo. To je bilo mesto gde se nalazilo to telo. Znači, u grmlju, na gornjoj levoj strani ove fotografije?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da. Sa leve strane.

TUŽILAC RE: Da li je to dovoljno za potrebe Pretresnog veća?

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim da sada pogledate drugu fotografiju, koja ima ERN broj U0143933. Kada se pojavi na ekranu, molim vas da kažete Pretresnom veću šta predstavlja ova fotografija?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: To je mesto pre nego što se pođe u šumu. Ne vidim ništa konkretno na toj fotografiji.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je to područje gde ste vi pošli tog popodneva i gde vam je pokazano telo Sanije Balaj i zatraženo od vas da pomognete da se sahrani, tj. gde se sreli Avni Krasniqija i Galanija?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da, to je to područje.

TUŽILAC RE – PITANJE: U tački 15 vaše izjave kažete, da je „Galani rekao da je ubio zato što je našao sa jednom sveskom. Pokazao nam je svesku veličine pakle cigareta i pročitao glasno imena, srpska imena iz te sveske. Prepoznao sam ta imena Vule i Vek kao imena srpskih policajaca koji su radili u Dečanu/Dečan. On je takođe rekao da su se u toj svesci nalazili telefonski brojevi nekih Srba“. Moje je pitanje, da li ste vi lično znali ko su ti policajci ili ste tek tada čuli njihova imena, i ako jeste, kako ste znali da su to srpski policajci?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ja ih nisam poznavao, znao sam ih samo po imenu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kako ste znali da su to srpski policajci?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Pa, to je svako znao, ne samo ja.

TUŽILAC RE – PITANJE: Poslednje o čemu želim da vas pitam. U zadnjoj tački vaše izjave, govori se o karti gde ste označili sela, za koja ste znali ili ste čuli da su pod kontrolom OVK.

TUŽILAC RE: Zamolio bih da se svedoku pokaže dokument po Pravilu 65 ter, broj 2171, koji je priložen uz izjavu ovog svedoka.

TUŽILAC RE - PITANJE: Vi ste rekli da je tu „uopšteno označena teritorija OVK, od kraja maja do srpske ofanzive u septembru 1998. godine. Sela su označena crnim tačkama“, a vi ste srpske snage označili slovom „S“. Ja bih samo želeo da potvrdite da je to ta karta, koju ste vi označili tačkama i onim slovom „S“.

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da. To je ta karta, a to su bila ona područja za koja sam znao da su pod kontrolom OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: Zamolio bih da se i to uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Re, a gde ćemo naći to „S“? Vidim crne tačke.

TUŽILAC RE: Na samom dnu. Možda je to označeno crvenim, ...možda želite da se označi ...

SUDIJA ORIE: Da, vidim da je to izvan karte. Ja sam tražio da to vidim na samoj karti, a to je neposredno ispod karte. Da, sada mi je to jasno. Molim sekretara da dodeli broj?

sekretar: To će biti P1227, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala. Ima li prigovora? Nema prigovora. Prema tome, karta koju je svedok označio uvrštava se u spis kao P1277. Molim da nastavite.

TUŽILAC RE: Ovim je završeno glavno ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vi ćete prvi unakrsno ispitati.

ADVOKAT EMMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: Sada će vas ispitati gospodin Emmerson, koji brani gospodina Haradinaja. Izvolite, gospodine Emmerson.

UNAKRNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Samo par stvari bih želeo. Kao prvo, u tački 12. i 13, vaše pisane izjave, vi govorite o informacijama koje ste dobili od Dula, sina Zymera Hasanaja. Hteo bih samo da mi tu nešto razjasnite. Informacije koje vam je Dul dao su bile sledeće: da je video, ne jednog, već dvojicu muškaraca, kako odvođe ženu u šumu. Je li tako?
SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da, to nam je Zymer rekao.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A, da li je to isto što vam je rekao i njegov sin Dul?

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, ovaj dogovor mogao bi da izazove. . . Svedoče, u svojoj izjavi kažete da vam je rečeno da ... da vam je da je Dul rekao da je video dvojicu muškaraca kako vode jednu ženu u šumu.

ADVOKAT EMMERSON: Kako bi bili korektni, u paragrafu 12 svedok kaže: „Zymer je rekao da je njegov mlađi sin Dul njemu rekao. . . “ To je na kraju tačke 12, gde svedok govori o informaciji koju je dobio.

SUDIJA ORIE: Jedino je pitanje da li je to jedan ili dvojica. Ovo što ste vi čuli, šta je Zymer vama rekao, o tome šta je Dul, odnosno njegov sin rekao, da li je jedan čovek ili su dva čoveka vodila tu ženu u šumu?

SVEDOK UKAJ: Rekao je da su bila dvojica.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, ako pogledamo transkript ... oprostite samo da proverim... Izvolite, možete nastaviti.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U paragrafu 13, u poslednjoj rečenici, kažete: „Dul nas je odveo do mesta na kojem je video ovu dvojicu muškaraca i ženu. “ Može li se to razjasniti? Da li je Dul vama rekao da je mesto na koje vas vodi i mesto na kojem je video tu dvojicu muškaraca sa jednom ženom?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Dul je išao sa nama. Jer, Zymer nas je tamo odveo, skupa sa Dulom, budući da je Dul bio taj koji je Zymeru rekao da je to mesto gde je video muškarca i ženu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da, ali jedino što bih ja hteo od vas da čujem je da li je Dul vama lično rekao da je tamo to video?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Vratimo se sada na paragraf 9. vaše izjave svedoka, gde vi opisujete kako ste videli tu ženu za koju ste kasnije utvrdili da je Sanije Balaj, kako je uvode u školsku zgradu. Kažete da je bila sa grupom ljudi koje vi niste prepoznali. Kažete da ste bili udaljeni 20 do 25 metara. (...) *(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* (...) On kaže sledeće: „Okolo 50 metara od škole koja je služila kao baraka OVK, tri ili četiri čoveka su došla putem koji je bio vrlo uzak, jer je prolazila kroz selo. Jedan od njih je bio Met Krasniqi i on nam je dao znak da stanemo. Razgovarao je sa Hamdijom, koji je vozio automobil i pitao kuda idemo. Kada smo odgovorili, on je rekao kako Sanije ne može da ide dalje sa nama, jer je treba ispitati. Hamdi je odgovorio: „Ne, ona je sa nama. “ Hamdija i ja izašli smo iz auta, a Avdi Krasniqi je stajao u blizini jednog kombija bele boje, marke Mercedes, koji je bio iza našeg automobila i ja sam otišao do njega kako bi sa njim razgovarao. On mi je pokazao jednu crnu beležnicu, u kojoj su bila imena ljudi, za koje je on rekao kako je treba ispitati. On je rekao da ona ne može da ide dalje sa nama. “ Sada bih hteo da vas pitam sledeće: Ova grupa ljudi koju niste mogli da prepoznate, možete li nam danas reći, da li ih niste mogli prepoznati zato što su bili toliko od vas udaljeni, ili ste mogli da razaznate crte njihovih lica, da biste mogli da kažete da je reč o ljudima koje jednostavno niste poznavali?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Cesta na kojoj je zaustavljena Sanije Baliija, bila je iza škole, a ja sam bio ispred škole. Prema tome, ja nisam mogao videti to mesto gde je ona bila zaustavljena.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ali, vi ste videli grupu ljudi koja je bila zajedno sa njom i to u vreme kad je ona hodala prema Crvenoj školi?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Jesu li to bili ljudi čije ste crte lica mogli jasno da razaznate?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Nisam mogao da razaznam njihova lica, jer su ljudi stalno ulazili i izlazili iz škole. Ona je jednostavno bila jedna od osoba koje su ulazile, odnosno izlazile iz škole.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li se sećate, je li Met ili Avni Krasniqi bio sa njom kada je išla prema školi?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne sećam se toga.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Vi, naravno, znate kako su Met i Avni u to vreme izgledali?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Jesam li u pravu kad kažem da ste vi u rodbinskoj vezi sa Metom i Avnijem Krasniqijem?

SVEDOK UKAJ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON: U redu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smit.

ADVOKAT GUY- SMITH: Nemam pitanja.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey.

ADVOKAT EMMERSON: Nemam pitanja.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, imate li dodatnih pitanja?

TUŽILAC RE: Ne.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Ukaj, ovim se završava vaše svedočenje u ovoj sudnici. Vi možda mislite da vam je postavljeno vrlo malo pitanja. No, naravno, Pretresno veće je pročitalo vašu izjavu i ova pitanja, koja su vam postavljena, bila su samo radi razjašnjenja izjave i da bi se dobile još neke dodatne informacije. Gospodine Ukaj, puno vam hvala što ste došli pred ovaj Sud i što ste odgovorili na pitanja koje su vam strane u postupku uputile. Nadam se da ćete se sretno vratiti kući.

SVEDOK UKAJ: Hvala. I preko vas želeo bih da pozdravim trojicu optuženih za koje imam velike simpatije.

SUDIJA ORIE: To nije na svedoku da nešto tako kaže, ali vi ste to već rekli.

SVEDOK UKAJ: Pa, ako je tako, ja se izvinjavam.

SUDIJA ORIE: Da.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, gospodine Emmerson, gospodine Guy-Smith, gospodine Harvey, imamo li nekih proceduralnih pitanja koje biste želeli da pokrenete u ovom trenutku, jer više nemamo svedoka na raspolaganju za danas. Je li tako?

TUŽILAC RE: Pa, imamo jedno manje proceduralno pitanje koje se odnosi na dokument po Pravilu 65 ter, pod brojem 680, a to je fotografija pokazana profesoru Dušanu Dunjiću, tokom njegovog svedočenja, no čini se da nije dobila broj dokaznog predmeta. To je na stranici 7201 transkripta.

ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se. Da li mogu da prekinem? Ja sam pomenuo ime (...)(*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*)(...) na otvorenoj sednici misleći da ne postoje zaštitne mere u odnosu na njega. Izvinjavam se što prekidam gospodina Rea, ali molim da na vreme izvršimo redigovanje transkripta.

SUDIJA ORIE: Ovo je vrlo dobar razlog da prekinete u ovom času da biste rekli upravo to što ste rekli i to ćemo svakako učiniti. Gospodine Re, vi tražite broj za dokument po Pravilu 65 ter, broj 680.

sekretar: To će biti dokazni broj P1228, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Hvala. Ja se ne sećam tačno o čemu je reč. Možete li mi pokazati kako bih znao šta je taj dokazni predmet P1228? Gospodine Re, da li je ta fotografija ponuđena na usvajanje?

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Jer, mislim da smo rešili većinu dokaznih predloga za svedoka profesora Dunjića, ako ne i sve.

TUŽILAC RE: Mislim da je to poslednji dokazni predlog koji nije ušao u spis i njemu je to pokazano, a priloženo je njegovoj izjavi.

SUDIJA ORIE: Da. Da li to mogu tako da shvatim?

ADVOKAT GUY-SMITH: Mi nemamo nikakav prigovor, ali da li bismo mogli da proverimo o čemu o tačno reč.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda ćemo čuti kasnije od vas vašu reakciju i kao i reakciju druge dvojice advokata.

TUŽILAC RE: Časni Sude, da bih pomogao Sudu i gospodinu Guy-Smithu, reći ću da je reč o dve sestre, o kojima me sudija Hoepfel ranije pitao, u vezi sa tačkama 7 i 8.

SUDIJA ORIE: Dve sestre sa istim devojačkim prezimenom. U redu. To će se uvrstiti u spis, ako nema nikakvih prigovora. Gospodine Re, možete li reći da li postoje neki prigovori u vezi sa dokazima D167 do D178?

TUŽILAC RE: Nisam siguran da li je reč o dokaznim predmetima ili o predmetima označenim radi identifikacije. Može li se to proveriti?

SUDIJA ORIE: Molim predstavnika Sekretarijata da proveriti status dokumenata 167 do 178.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Prema rečima sekretara, ti su dokumenti označeni radi identifikacije, no još nisu uvršteni u spis.

TUŽILAC RE: U redu. Idemo onda po redu. Što se tiče D167, nemamo nikakvih prigovora.

SUDIJA ORIE: Uvrštava se u spis. Ti dokumenti imaju oznake radi identifikacije, ne trebaju mu novi brojevi.

TUŽILAC RE: U redu. 168 nemamo prigovora. 169, prigovor na osnovu relevantnosti. Reč je o izveštaju televizijske stanice BBC World iz marta 2003. godine i relevantnost je toliko mala da nema nikakve težine. 170, izlazi iz predmetnog vremena i zbog toga, u ime Tužilaštva, ulažem prigovor. To je dokument iz maja 1999. godine, D171, ulažem prigovor na osnovu relevantnosti. D172, isti prigovor, na osnovu relevantnosti. D173, isto tako, a D174 je izjava istražitelja Međunarodnog Tribunala.

SUDIJA ORIE: Dobio sam informaciju da je to uvršteno u elektronski sistem. Imate li prigovor?

TUŽILAC RE: Prigovor je isti i mislim da će gospodin Emmerson insistirati na nuđenju tih dokumenata, no to ulazi u istu kategoriju kao prethodni dokumenti. Što se tiče 175, isti prigovor. Reč je o izjavi Međunarodnom Tribunalu. 176, čini da je to izjava Odbrane.

SUDIJA ORIE: Datum, nosi datum od 6. oktobra 2007.

TUŽILAC RE: To ulazi u istu kategoriju kao i sve izjave koje je Tužilaštvo pokušavalo ponuditi na usvajanje, a koje su date srpskim vlastima u to vreme. I, s tim u vezi, ako izjave koje nudi na usvajanje Tužilaštvo uđu u spis, neka i ovo uđe u spis, a ako se odbiju one koje je ponudilo Tužilaštvo, onda se ne može usvojiti ni ova izjava.

SUDIJA ORIE: Čini mi se da su već neke odluke s tim u vezi donesene, a da neka pitanja još nisu rešena. A, što ako smo neke usvojili, a neke nismo? Imate li onda još neki dodatni argument?

TUŽILAC RE: Ne, nemam. 177 je izjava data Međunarodnom Tribunalu. Dakle isti prigovor, a 178 je, nisam sasvim siguran kakva je relevantnost tog dokumenta. Možda bi to mogla da objasni Odbrana.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

TUŽILAC RE: Čini se da je to jedan izveštaj medija... Izvinite.

SUDIJA ORIE: Dakle, 168 nema prigovora, uvršteno je u spis. Onda, 169, 170, 171, 172, 173, i 178, ulažete prigovor na osnovu nedovoljne relevantnosti. Možete li odgovoriti na to?

TUŽILAC RE: Što se tiče 178, želeo bih nešto reći. Čini se da je tu reč o nečemu što je skinuto sa Interneta 10. oktobra i nije jasno šta je izvor ovog dokumenta. Ne znam da li je reč o nekim informacijama iz tog vremena ili iz sadašnjeg vremena.

SUDIJA ORIE: Ko će na ovo odgovoriti?

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, to se odnosi na operaciju *Munja* i gospodina Salapura i ... identifikaciji Salapura i te operacije. A što se tiče prigovora gospodina Rea, ja ću se složiti sa tim da ne postoji nikakav konkretan datum u vezi sa tim kada je sastavljen taj dokument. No, reč je o informacijama koje se odnose na predmetno vreme Optužnice i to u vezi sa aktivnostima PJP-a.

SUDIJA ORIE: Tu se kaže da je kao izvor američki radio American RadioWorks

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, to jeste izvor.

SUDIJA ORIE: Da. Dakle, to je izvor odakle dolaze informacije, ali ne kaže se ništa dodatno.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja moram da kažem da ne znam tačno šta je pravi izvor te informacije.

SUDIJA ORIE: Stvar je u tome da se ovaj izvor ne može proveriti kao što je vrlo slično sa mnogim drugim dokumentima.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, shvatam tačno šta želite reći. Dopustite mi da malo o tome razmislim i onda ću vam reći svoj stav. Koliko god bih ja voleo da ovaj dokument uđe u spis, i koliko god smatram da je ovo relevantan dokument, možda ga treba dovesti u pitanje zbog ovog što smo upravo rekli.

SUDIJA ORIE: Dobićete vreme za to. Ja ne znam tačno ko je dao koje dokumente.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da bih mogao pomoći, jer ja znam tačno koje je dokumente na usvajanje ponudila Odbrana Haradinaja putem svedoka Stijovića. 169 je odštampani članak BBC, u kojem se opisuje istorija JSO. Ja sam tokom unakrsnog ispitivanja postavljao pitanja gospodinu Stijoviću i dobio njegove odgovore. Ja ne sugerišem da bi ovaj dokument trebalo da stoji sam za sebe, nego da on ima relevantnost u tom kontekstu.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Da. Izvolite.

ADVOKAT EMMERSON: Dakle, u tim okolnostima ... taj članak, D169, mi ne insistiramo na uvrštavanju u spis, no mislim da je ionako sve pročitano u transkript, oni relevantni delovi koji su važni za razumevanje iskaza svedoka.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Onda će se status 169 promeniti ... dakle vi kažete da ne insistirate na tome. Dakle, taj broj može da se oslobodi.

ADVOKAT EMMERSON: Da. Što se tiče D170, reč je o dokumentu koji je korišten u unakrsnom ispitivanju više svedoka i u iskazu gospodina Branka Gajića se govori o okolnostima pod kojim je dokument došao u obaveštajnu službu Vojske Jugoslavije. Potpisan je od strane generala Pavkovića i nosi datum 25. maj 1999. i tu se govori o celom nizu krivičnih dela bez konkretnih datuma, koje su navodno počinili pripadnici MUP-a, a pripisani su Vojsci Jugoslavije. Ja sam jednostavno pročitao delove tog dokumenta u zapisnik. No, po našem mišljenju, uvrštavanje tog dokumenta ne predstavlja nikakav problem za Tužilaštvo. To se odnosi samo na istinitost iskaza gospodina Gajića i nudi se samo u smislu konteksta. Dakle, mi to nudimo radi pomoći Pretresnom veću na usvajanje i nije ga nužno usvojiti zbog samog sadržaja.

SUDIJA ORIE: Ako gospodine Re tome nema šta da doda, onda, naravno, reč je o dokumentu koji se donekle razlikuje od D169. Pretresno veće će razmotriti prihvatanje tog dokumenta.

ADVOKAT EMMERSON: 171 i 172, mi smatramo da su prihvatljivi i nude se na usvajanje. 171, izjava koju je Zoran Stijović uzeo od bivšeg šefa RDB, Radeta Markovića ...

SUDIJA HOEPFEL: Oprostite, samo trenutak, imamo problema sa transkriptom.

SUDIJA ORIE: Što više govorim, to manje moje reči ulaze u transkript.

(tehnički problemi)

SUDIJA ORIE: Evo, ponovo sve funkcioniše. Dakle, gospodine Emmerson, molim vas možete li ponovo da krenete od onog mesta gde je stao transkript.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da sam završio sa onim što sam želeo da kažem, a zatim je Pretresno veće postavilo pitanje gospodinu Reu ima li još nešto da kaže, i nakon toga je Pretresno veće reklo da će razmotriti uvrštavanje u spis.

SUDIJA ORIE: Mislim da je bilo reči o D170.

ADVOKAT EMMERSON: Dakle, nastavljam sa D171 i D172. D171 je izjava koju je uzeo Zoran Stijović od Radeta Markovića u vezi sa sastankom, na kojem se raspravljalo o navodnom planu premeštanja albanskih tela sa Kosova u Srbiju i tamo je, između ostalih, taj zadatak dodeljen i pukovniku Vlastimiru Đorđeviću, a D172 je informacijski izveštaj MUP-a u vezi sa sadržajem tog sastanka i doista je formirana jedna radna grupa u vezi sa vađenjem tela, smeštanjem u hladnjaču i nakon toga pokušajima da se sakrije od javnosti sadržaj te hladnjače. Dakle, o tome je gospodin Stijović razgovarao sa gospodinom Markovićem. Gospodin Re ulaže prigovor radi relevantnosti, a to pitanje već je bilo postavljeno. Taj prigovor je već bio iznesen i Pretresno veće je već donelo odluku u vezi sa relevantnošću i mi tvrdimo da to treba uvrstiti u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, gospodin Emmerson pominje ranije odluke Pretresnog veća. Želite li na to da odgovorite?

TUŽILAC RE: Jedino što bih ja imao da kažem, jeste da argumentacija koju je izneo gospodin Emmerson ne utiče na našu argumentaciju u pogledu toga šta je gospodin Marković rekao gospodinu Stijoviću 2001. godine. To nije relevantno i izlazi iz predmetnog vremena, to je možda relevantno za druge predmete, ali ne i za ovaj.

SUDIJA ORIE: Ali, nezavisno od toga kakvu dokaznu težinu ovaj dokument može da ima, zar celo pitanje premeštanja tela sa Kosova na mesta koja su veoma udaljena od Kosova, zar celo ovo pitanje nije nešto što Odbrana povezuje sa gospodinom Đorđevićem koji je takođe bio prisutan na licu mesta na jezeru Radonjić/Radoniq.

TUŽILAC RE: Je li to najbolji argument koji imamo u prilog prihvatanja ovog dokumenta, i njegovog uvrščavanja u spis?

SUDIJA ORIE: Ne. Vi ste rekli da ovo izlazi izvan vremenskih okvira na koje se odnosi Optužnica. Ja mislim da u vezi sa tim nema nekih većih poteškoća, tako sam barem ja shvatio stanovište Odbrane. Ukoliko je neko ko je bio umešan u takvu jednu stvar i takođe bio prisutan na licu mesta, na jezeru Radonjić, to nije nerelevantno. To je prvo. A drugo, mi smo se ranije već pozabavili ovim pitanjima i gospodin Emmerson pominje kakve su bile odluke Pretresnog veća kada je reč o tim ranijim prilikama. Ja to nisam proverio, nisam proverio njegove navode, ali se meni čini da je on ispravno pomenuo odluke koje je Pretresno veće ranije donosilo u vezi sa manje-više istim pitanjima.

TUŽILAC RE: Mi ostajemo pri našem prigovoru i mi tvrdimo da ovo ni na koji način nije relevantno u ovom predmetu.

SUDIJA ORIE: U tom slučaju, na spisku dokumenata koje treba da razmotrimo, osim D170, nalazi se D171, D172 i D173. Sada prelazimo na drugu kategoriju, gospodine Emmerson, a to su izjave pripadnika Međunarodnog Tribunala, između ostalog, izjava koju je uzela Odbrana.

ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se, ako mogu samo da vas prekinem. Ukoliko se ne varam, mislim da smo stigli do D172. D173 spada u drugačiju kategoriju.

SUDIJA ORIE: Da, u pravu ste. Pogrešio sam. Izvinjavam se.

ADVOKAT EMMERSON: To je jedan dokument iz predmetnog vremena koji se odnosi na navode jedne nevladine organizacije, a koji su predati sudiji u Peći/Pejë, a odnose se na Vukmira Mrkšića, čiji je iskaz bio sastavni deo ili tačnije, koji je igrao određenu ulogu u iskazu gospodina Stijovića. Drugim rečima, gospodin Stijović je pominjao gospodina Mrkšića, kao osobu koja je učestvovala u prikupljanju informacija i to su navodi koji su predati Okružnom tužiocu u Peći/Pejë, u predmetno vreme i tu se, dakle, iznose navodi protiv gospodina Mrkšića, ali ne radi krivičnog gonjenja.

SUDIJA ORIE: Kažete da je to iz „predmetnog vremena“. Mislim da je reč o dokumentu iz 2002. godine, koji se odnosi na događaje iz 1999.

ADVOKAT EMMERSON: Da li bih mogao da napravim jednu kraću digresiju u vezi sa ovim. Ovo je sastavni deo čitave jedne kolekcije materijala, koji se predočava Pretresnom veću kako bismo istakli nešto što je već možda očigledno i samo po sebi. Naime, izjave pojedinaca koji su bili u pritvoru srpskih snaga tokom ovog vremenskog perioda, a koje Tužilaštvo predlaže na usvajanje, ne mogu se smatrati da su to dobrovoljno date izjave, jer je postojala sistematska praksa mučenja onih koji su bili u pritvoru. E sad, u kojoj meri je ovaj materijal neophodan, s obzirom na neke naznake koje je Pretresno veće dalo u vezi sa ovom dokumentacijom, za nas nije baš najlakše da prosudimo, a naročito s obzirom na to da još uvek nije doneta odluka u vezi sa usvajanjem u spis jednog dela ove dokumentacije. Međutim, to je onaj smer u kojem se kretalo unakrsno ispitivanje. Želeo bih, međutim, da naznačim da mi predložimo ovaj dokument na usvajanje i ostavljamo Pretresnom veću da to reši.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, imate li da dodate nešto u vezi sa D173?

TUŽILAC RE: Ja bih svakako osporio pokušaje gospodina Emmersona koji tvrdi da je postojala sistematska praksa mučenja lica koja su bila u pritvoru. Meni nije poznato da postoje bilo kakvi prihvatljivi dokazi pred ovim Pretresnim većem da je postojala sistematska praksa te vrste. Ono što branilac Emmerson pripisuje svedoku 28, ... koji zapravo nikada i nije bila u policijskoj stanici. Mi nemamo nikakve dokaze da je ovaj svedok razgovarala sa braniocima, da je razgovarala sa ljudima koji su bili u pritvoru, da je ona uopšte na bilo koji način mogla da dâ iskaz u vezi sa tim da je postojala sistematska praksa. Postojali su određeni navodi o tome da su neka pritvorena lica zlostavljana. Tužilaštvo to ne osporava. Međutim, mi osporavamo smelu izjavu da je postojala sistematska praksa te vrste, jer to podrazumeva da se ovo događalo sa svakim licem koje je bilo u pritvoru. Jednostavno, ne postoje dokazi za takvo nešto i svedok 28 nije mogla da dâ iskaz u vezi sa tim i mislim da bi gospodin Emmerson trebalo da povuče svoju argumentaciju.

SUDIJA ORIE: Pretresno veće će razmotriti pitanje predmeta D173.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: U redu. Da pređemo onda na drugu kategoriju, D174 do 177, to su ili izjave Međunarodnog suda ili Tužilaštva. Tu je, takođe, jedna izjava svedoka koju je uzela Odbrana.

ADVOKAT EMMERSON: Želeo bih da se njima pozabavim pojedinačno. Kada je reč o D174 i 175, to su izjave svedoka Tužilaštva. Trebalo bi da kažem da verujem da je u sistemu elektronske sudnice 174 trenutno označen kao dokazni predmet, međutim, neću insistirati na tome, možda je u pitanju greška. Mi shvatamo kakve je odluke donelo Pretresno veće, kada je reč o materijalu koji je pripremljen radi postupka pred Međunarodnim sudom, tako da ja ne očekujem bilo kakve odluke kada je reč o D174 i D175 u odnosu na prethodno donete odluke. Što se tiče D176, vi ste potpuno u pravu, to je izjava svedoka Odbrane, u pitanju je Muhamet Avdija. To ponovo spada u kategoriju materijala koji se odnose na mučenja koja je vršila srpska policija. Međutim, vi ste potpuno u pravi kada kažete da je reč o izjavi koja je pripremljena za svrhe ovog postupka. Dakle, mi ne povlačimo zahtev za usvajanje u spis, ali verujemo da će odluka Pretresnog veća biti ista kao i u drugim sličnim slučajevima.

Međutim, ja bih rekao sledeće. To je izjava koja je data Odbrani, tu izjavu je dala osoba za koju Tužilaštvo želi da se osloni na izjave MUP-a. E sad, ono što predstavlja teškoću u ovom slučaju, ono što bi bio ishod zahteva Tužilaštva ukoliko ga Pretresno veće usvoji, je da se uvrsti u spis izjava MUP-a i da se oslonimo na istinitost ovih navoda, ali da istovremeno odbacimo navode onog lica koje daje tu izjavu, a koje tvrdi da je bilo izloženo mučenju. Dakle, ja predviđam kakva će biti odluka Pretresnog veća, ali nemam nameru da povučemo predlog za usvajanje i dalje insistiram na tome. Mislim da bi to bilo sve što se tiče odbrane Haradinaja.

SUDIJA ORIE: Da li bih mogao da postavim jedno pitanje? Pokušavam da uspostavim kakva veza postoji između 173 i 176, a u dokumentu 176 nalazimo osobu koja se zove Vule Mirčić. Da li je to ta ista osoba koja se pominje u dokumentu 173 kao Vukmir?

ADVOKAT EMMERSON: Odgovor na to pitanje se nalazi u iskazu gospodina Stijovića, koji je rekao da su u pitanju dva brata ili rođaka, imaju slična imena, jedan je Vule, a drugi je Vukmir i njihova imena se javljaju u različitim dokumentima. To su lica koja su se u relevantnim policijskim stanicama bavila različitim vrstama mučenja.

SUDIJA ORIE: Da, nisam mogao baš da se prisetim.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da je to u transkriptu, stranica 9158, oko 12 reda.

SUDIJA ORIE: To će nam biti od pomoći. Pošto smo se pozabavili svim ...

ADVOKAT GUY-SMITH: Tu je i D177. On ispada u istu kategoriju. U pitanju je izjava Tužilaštvu. Ovu izjavu je dao zaštićeni svedok u predmetu Milošević, koji je bio zamenik tužioca, a zapravo govori o istom ovom pitanju, na koje je gospodin Re uložio prigovor, odnosno da je postojala sistematska praksa mučenja pojedinaca u policijskim stanicama, a da je, takođe, dolazilo i do ubistava na ovim mestima. Ja shvatam kakve su bile odluke Pretresnog veća u vezi sa ovim pitanjem. Međutim, o ovome smo već vodili raspravu i ranije i znam da sam ohrabren da ne postavljam pitanje kada je reč o različitim praksama u vezi sa tim o kojem je predmetu reč. Kada je reč o ovim izjavama, konkretno, i o pitanjima u vezi sa kojima izjave MUP-a treba da pokažu istinitost, treba reći da ulažemo prigovor na to i, zapravo, i Tužilaštvo je ponekad u nekim drugim predmetima pokušavalo da se ne služi ovom dokumentacijom iz tog istog razloga. Naime, zbog tvrdnji da jeste postojala sistematska praksa mučenja i zlostavljanja i što se tiče same izjave, ja predlažem dokument na usvajanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, kada je reč o ovom poslednjem prigovoru koji je uložio gospodin Guy-Smith, a koji se tiče doslednosti Tužilaštva, da li biste mogli na to kratko da odgovorite?

TUŽILAC RE: Ja govorim o iskazima i dokazima koji postoje u ovom konkretnom postupku i koji se odnose na predmetno vreme, dakle, od marta do oktobra 1998. godine. Ne postoje dokazi o sistematskom mučenju pritvorenika. Koliko je meni poznato, prihvatam da me ispravljaju, u ovom predmetu ne postoji nikakvi dokazi o sistematskom mučenju.

SUDIJA ORIE: Da, ali mislim da je jedno od pitanja koje je postavio gospodin Guy-Smith jeste da treba sagledati nešto preciznije vremenski okvir, izgleda je poglavito reč o 1999. godini. Gospodine Guy-Smith, da li se varam?

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da to traje do 1999. godine. Ona, konkretno osoba, o kojoj smo maločas govorili bila je tužilac pre 1999. godine. Ali, kada je reč o ovom istom pitanju, mi smo čuli iskaz svedoka 28 kada je reč o informativnim razgovorima, a imamo iste iskaze u vezi sa informacijama koje se nalaze u ovim izveštajima i u samim izveštajima, naime, Centra za humanitarno pravo se pominju ti informativni razgovori kao praksa, kao jedan obrazac ponašanja koji je postojao u MUP-u i SUP-u, kada je reč o albanskim civilima i o onim Albancima za koje se smatralo da su, ili pripadnici ili da podržavaju OVK.

SUDIJA ORIE: U redu. Hvala vam za ovu argumentaciju, mi ćemo sve to razmotriti, pa ćemo staviti do znanja kakva je naša odluka čim je donesemo. To znači da za sada su jedino dokumenti 167 i 168 usvojeni u spis, a odluke tek treba da uslede kada je reč o ostalim dokaznim predmetima. Ima li nekih drugih pitanja koja treba postaviti u ovom trenutku?

TUŽILAC RE: Časni Sude, ja sam pokušavao da pronađem Optužnicu iz predmeta Milutinović, uspeo sam da pronađem jedino predpretresni podnesak. Međutim, u pasusu 2 se kaže da se“ navodi odnose na krivičnu odgovornost u kampanji etničkog čišćenja na Kosovu između sredine marta 1999. i 20. juna 1999. godine“. Ja se, nemam ovde pred sobom Optužnicu, ali mislim da se to odnosi na ovaj vremenski period i na tome počiva moja argumentacija.

ADVOKAT GUY-SMITH: Samo da ne bi bilo nikakve sumnje u pogledu ovoga. Ja pominjem predmet Milošević, u kojem je Tužilaštvo, a konkretno gospodin Nice, veoma dugo ispitivao čitav niz svedoka, među kojima je bio i Dragan Jasović, inspektor SUP-a u Uroševcu/Ferizaj, tokom predmetnog vremena u našoj Optužnici i tu se pominje niz izjava koje su uzete u to vreme, ... a njih je predložio na usvajanje gospodin Milošević. Gospodin Nice je uložio prigovor na to, jer je, kako je on to rekao, postojala je sistematska praksa mučenja pojedinaca u policijskim stanicama u to vreme, uključujući i različite vrste zlostavljanja o kojima je bilo reči ovde, a jedan od takvih dokaza jeste i spisak o kojem sam razgovarao sa jednim dotičnim gospodinom, kada je reč o odgovarajućim načinima da se dobije izjava svedoka.

SUDIJA ORIE: Da. Pretresno veće sada ima dovoljno informacija da bi donelo odluku. Gospodine Re, skrenuta mi je pažnja na to da možda postoji dosta veliki broj grešaka u izjavi po Pravilu 92 ter koja je u međuvremenu uneta u sistem elektronske sudnice, a reč je o svedoku 69. Ja bih vas molio da pogledate i verziju na engleskom i verziju na BHS-u i da onda proverite da li možda tu ima nekih grešaka, da li je došlo do grešaka prilikom redigovanja?

TUŽILAC RE: Da li Pretresno veće govori o redakcijama o kojima je izdat nalog na sastanku koji smo održali?

SUDIJA ORIE: Da. Ja ovo nisam sâm ustanovio, da ove greške postoje. Na to su me upozorili moji pravni pomoćnici. Često se događaju greške u vezi sa nečim što je trebalo da bude redigovano, to onda nije izbačeno iz izjave, a ponekad se događa da ono nije trebalo da

bude izbačeno, bude izbačeno i obrnuto. To se odnosi na verziju na engleskom jeziku. Što se tiče verzije na BHS-u, u njoj, takođe, postoje greške, koje su očigledne čak i za nekog koji ne govori tim jezikom. Kada je reč o ovim greškama, one nisu uvek istovetne u obe verzije. Skrenuo bih vam pažnju na to, pa bih vas zamolio, ukoliko biste kasnije tražili u spisu ove izjave, treba da imamo na umu da bi te izjave trebalo da budu redigovane na odgovarajući način.

TUŽILAC RE: Smesta ćemo se pobrinuti za to.

SUDIJA ORIE: U redu. ... Samo proveravam nekoliko sitnica. ... Molim vas za strpljenje. ... Izvolite gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ukoliko bih mogao nešto da kažem. Između ostalog, razmišljao sam i o dokumentu D178.

SUDIJA ORIE: I šta ste zaključili?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja povlačim predlog da se usvoji u spis i to činim zbog zabrinutosti koje je Pretresno veće izrazilo.

SUDIJA ORIE: Pa, to nije zabrinutost, to je samo opaska.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja razumem opasku, ja je prihvatam i smatram da je ta opaska bila sasvim na mestu.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda se spremamo da završimo sa zasedanjem. Kada je reč o iskazu putem video veze, završili smo za danas. Imamo li svedoka za sutra, gospodine Re?

TUŽILAC RE: Mi ćemo pokušati još jednom da ostvarimo vezu putem video veze. Stupi ćemo u kontakt sa kanadskim nadležnim organima. Ja ne mogu, za sada, da vam kažem kakav će biti ishod tih razgovora. Što se tiče svedoka predviđenih za sutra, mislim da bih mogao da saopštim Pretresnom veću i Odbrani, da li imamo svedoke za sutra. Gospodin Versonnen je na raspolaganju, a trebalo bi da budem u stanju da obavestim za otprilike pola sata ili sat vremena, Pretresno veće i Odbranu, imamo li još neke svedoke.

ADVOKAT GUY-SMITH: A možemo li imati neku predstavu o tome ko bi bio taj svedok?

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, ja ne znam da li su vam potrebne zaštitne mere za ovog svedoka? Ukoliko, možda, tražite zaštitne mere, da pređemo na privatnu sednicu.

TUŽILAC RE: Da li mogu da obavestim Pretresno veće i Odbranu pošto završimo? Moram da se raspitam, ja nisam u stanju da kažem u ovom trenutku, imamo li drugog svedoka.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pretpostavljam da imate već nekoga na umu. Želeo bih da znam ko je to. Ne vidim šta bi bilo loše u tome da nam kažete tu informaciju.

SUDIJA ORIE: Da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, mi smo pozvali gospodina Versonnena da se vrati, ako se ne varam, sutra, a dobili smo poruku da će biti na raspolaganju danas. E sad, s obzirom na raspravu koja je u toku, mi smo predložili da ne bi možda bila najbolja ideja da svedoči danas. Međutim, onda smo obavješteni da sutra, možda, neće biti na raspolaganju zbog nekih hitnih razloga. Onda verujem da je došlo do komunikacije između Pretresnog veća i gospodina Rea oko rasporeda. Mi smo predložili ... ili tačnije, raspitali smo se da li bi bio na raspolaganju kasnije, sutra popodne ili u četvrtak. Vi sada kažete da je gospodin Versonnen na raspolaganju sutra. Da li to važi za celo popodne ili samo za kraj popodneva?

TUŽILAC RE: Biće u Hagu sutra.

SUDIJA ORIE: Ukoliko ne budemo, iz bilo kog razloga, imali vremena da sutra čujemo njegov iskaz ili, ukoliko vi i gospodin Guy-Smith, i dalje pokušavate da pronađete neko zajedničko rešenje, da li će biti u Hagu u četvrtak?

TUŽILAC RE: Biće, ali ja ne verujem da ćemo mi postići sporazum kada je reč o tom konkretnom pitanju. Ukoliko se to traži, mislim da to nije moguće.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja sam tražio da se sporazumemo i on je to odbio, a ja nisam Kum, pa ne mogu da zahtevam.

SUDIJA ORIE: Pretresno veće je to shvatilo kao da je primilo obavještenje da pokušaj da se postigne sporazum, nije bio uspešan. Postoje li neka druga pitanja koja bi sada trebalo rešiti?

ADVOKAT GUY-SMITH: Želeo bih da istaknem, zbog rasporeda, da će moje ispitivanje biti relativno kratko i diskretno.

SUDIJA ORIE: A šta podrazumevate pod tim da će biti „relativno kratko“?

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, moje unakrsno ispitivanje bi svakako trajalo manje od pola sata.

SUDIJA ORIE: Mislite na gospodina Versonnena?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, a kada je reč o ovom drugom svedoku, onda je to drugo pitanje.

SUDIJA ORIE: Onda prekidamo sa zasedanjem do srede, 14. novembra, u 14.15 popodne, sudnica broj 1.

Sednica je završena u 17.44.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Nastavlja se u sredu 14. novembra 2007. u 14.15

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje